

OBRAZAC ZA IZVJEŠTAVANJE

1. NADLEŽNI ORGAN	Privredna komora Crne Gore
2. IZVJEŠTAJNI PERIOD	1.1.2009.- 31.3.2009.
3. MJERE U KOJE JE ORGAN UKLJUČEN	
3.1. MJERA U saradnji sa privatnim sektorom, inicirati i sprovesti aktivnosti na planu unaprjeđivanja fer i konkurentnog poslovanja i investiranja	Stepen realizacije (poželjni kvantitativni podaci) EDUKACIJA, SEMINARI I OKRUGLI STOLOVI Okrugli sto: „Intenziviranje privredne saradnje kroz uspostavljanje zajedničke institucionalne i prostorne infrastrukture“ Presentacija „Dobro iz Crne Gore“ Okrugli sto „ATA karneti - primjena“ Poslovni forum privrednika Crne Gore i Turske Forum „Analiza stanja zaštite potrošača u oblasti finansijskih usluga“ Presentacija KTE Seminar: „Upravljanje projektnim ciklusom i EU fondovi“ Okrugli sto: „Privredna saradnja u okviru potpisnica CEFTA 2006“ Okrugli sto: „Dobro iz Crne Gore“ Seminar: „Specifični vertikalni ugovori između proizvođača i distributera – nelegalna ograničenja i grupna izuzeća“
	Finansijska sredstva (izvori, utrošena, nedostajuća) Izvor – budžet;
	Faktori rizika i razlozi eventualnog odlaganja ispunjenja Nema rizika
3.2. MJERA U saradnji sa CRPS i drugim nadležnim institucijama, inicirati	Stepen realizacije(poželjni kvantitativni podaci) Nije objavljena “crna lista” Ostali bitni pokazatelji

projekat izrade i objavljivanja «crne» liste privrednih društva, koja su osuđena za krivična djela sa obilježjima korupcije	Finansijska sredstva (izvori, utrošena, nedostajuća)
	Faktori rizika i razlozi eventualnog odlaganja ispunjenja

Napomena: U prilogu su dati detaljniji podaci o aktivnostima PKCG.

10.04.2009.g.

Pavle D. Radovanović

Datum podnošenja izvještaja

Starješina organa\

IZVJEŠTAJ ZA PERIOD 1.1.2009.- 31.3.2009.– PRILOG PKCG

EDUKACIJA, POSLOVNI FORUMI, PREZENTACIJE, SEMINARI I OKRUGLI STOLOVI

- **Okrugli sto: „Intenziviranje privredne saradnje kroz uspostavljanje zajedničke institucionalne i prostorne infrastrukture“– 22. januar**

Rasprava o korišćenju sredstava IPA programa: Projekat „Intenziviranje privredne saradnje kroz uspostavljanje zajedničke institucionalne i prostorne infrastrukture“ je održana 22. januara u 11 sati u Podgorici, u Privrednoj komori Crne Gore.

Od januara 2007. godine na snagu je stupio novi finansijski instrument Evropske komisije IPA (Instrument za predpristupnu pomoć), koji zamjenjuje postojeće instrumente i ima pet komponenti:

- I Tranzicija i jačanje institucionalnih kapaciteta,
- II Regionalna prekogranična saradnja,
- III Regionalni razvoj,
- IV Razvoj ljudskih resursa i

V Ruralni razvoj

Crna Gora, kao i ostale države potencijalni kandidati, do sticanja statusa kandidata za članstvo u EU, može koristiti sredstva iz prve dvije komponente IPA, dok države kandidati mogu učestvovati u svih pet komponenti.

Na ovaj način IPA pruža ciljanu i efikasnu podršku zemljama u procesu pristupanja Evropskoj uniji, u zavisnosti od njihovih potreba i stepena razvoja.

Posebnu vrijednost u okviru II komponente IPA predstavljaju bilateralni programi između zemalja potencijalnih kandidata i kandidata za članstvo u EU. Za Crnu Goru je to saradnja sa Hrvatskom, Makedonijom, Srbijom, Bosnom i Hercegovinom i Albanijom. Dopisom od 3. decembra 2008. godine tražen je odgovor od opština iz Crne Gore o interesu za učešće u apliciranju za projekat regionalne prekogranične saradnje u okviru sredstava Evropske komisije IPA (Instrument za predpristupnu pomoć). Na osnovu već poznatih kriterijuma za apliciranje radi korištenja ovih sredstava – Prekogranična saradnja i definisane programske oblasti na relaciji Bosna i Hercegovina – Crna Gora, potpisivanjem protokola u Podgorici, 9.septembra 2008. godine dogovoreno je da vodeći aplikanti za ovaj projekat budu, Privredna komora Crne Gore sa strane Crne Gore i Privredna/Gospodarska komora FBiH sa strane BiH.

Partneri u ovoj aplikaciji (Projektu) su opštine u okviru programske oblasti, koju je već ranije definisala Evropska komisija. Tačkom 5. Protokola utvrđeno je da koordinator priprema i realizacije (izrade) Projekta bude Šaćir Šošević, dipl. ecc. & ing. geodezije, direktor Regionalnog centra za strateška planiranja i investicije „Geoprojekt“ Sarajevo.

Prema planiranim sredstvima za komponentu – Prekogranična saradnja, na raspolaganju sredstva:

- za 2007. godinu 4,0 miliona eura,
- za 2008. godinu 4,9 miliona eura i
- za 2009. godinu 5,2 miliona eura.

Ova sredstva se daju kao grant, 85% ukupne vrijednosti projekta (bespovratna) uz sopstveno učešće od 15% vrijednosti projekta.

Interesovanje za učešće u projektu je iz Crne Gore iskazalo 17 opština, čime se zajedno sa 35 opština i četiri kantona/županije iz Bosne i Hercegovine, potvrđuje opredijeljenost ka intenziviranju prekogranične privredne saradnje između BiH i Crne Gore, odnosno njihovih lokalnih i regionalnih zajednica za uključivanje u evropske integracije.

U cilju adekvatne pripreme za kvalitetnu aplikaciju, organizan je i ovaj sastanak sa predstavnicima opština iz Crne Gore i partnerima iz Bosne i Hercegovine. Na sastanku su definisani potrebni elementi za rad na pripremi aplikacije i razmatrani tehnički i finansijski elementi predmetnog projekta.

- **Prezentacija „Dobro iz Crne Gore“ – 23.januar**

Prezentacija programa „Dobro iz Crne Gore“ je održana 23. januara, i u velikoj Sali PKCG u Podgorici.

Tokom 2009. godine Privredna komora Crne Gore će voditi kontinuirano aktivnosti u cilju promovisanja domaćih resursa i stimulisanja njihovog korišćenja, te razvoja domaće proizvodnje, povećanja izvoza, investicija, kao i jačanje identiteta Države kroz promovisanje tradicionalnih vrijednosti (proizvoda i usluga) u turističkim objektima. U tom smislu Komora je, shodno Zakonu o žigovima, kod Zavoda za intelektualnu svojinu Crne Gore prijavila kolektivni žig Dobro iz Crne Gore.

Projekat je predstavila:

- Ljiljana Filipović, potpredsjednica Privredne komore Crne Gore.

Sadržaj izlaganja:

* Razlozi za registrovanje kolektivnog žiga i pokretanje postupka vizuelnog označavanja proizvoda,

* ciljevi,

* rezultati anketa kod potrošača i kod privrednih društava,

* sistem upravljanja kolektivnim žigom,

* strategija i planirani tok kampanje;

- Dušanka Četković, pomoćnik direktora Zavoda za intelektualnu svojinu Crne Gore. Tema: Proizvodi i usluge kroz pravo intelektualne svojine;

- Mr Nikola Latković, Mediteran univerzitet. Tema: Prezentacija idejnog i grafičkog rješenja znaka Dobro iz Crne Gore;

- Miloš Milošević, Mediteran univerzitet. Tema: Brending kao prvi kontakt sa proizvodom i uslugom;

- Marija Iličković, pomoćnik direktora Direkcije za razvoj malih i srednjih preduzeća. Tema: Made in Montenegro.

- **Okrugli sto „ATA karneti - primjena“ – 27. januar**

Cijeneći da veliki broj privrednih i drugih subjekata može imati potrebu za privremenim izvozom/uvozom opreme i sredstava koja su neophodna za izvršavanje osnovnih djelatnosti (programa, prezentacija, stručnog usavršavanja, baždarenja instrumenata...) PKCG je organizovala u utorak, 27. januara, sa početkom u 10 časova u Privrednoj komori Crne Gore, okrugli sto na temu: „ATA KARNETI - PRIMJENA“.

Pored predstavnika Komore, predstavnika Uprave Carina i „Lovćen“ osiguranja, prisustvovali su i eksperti iz Privredne komore Srbije koji su prezentirali svoja iskustva u vezi sa izdavanjem i korišćenjem međunarodnih dozvola za privremeni izvoz/uvoz, odnosno ATA karneta.

Kako je Privredna komora Crne Gore jedino ovlašćena za izdavanje ovih dokumenata, cilj nam je bio da potencijalne korisnike, u prvom redu privredna društva i druge organizacije bolje upoznamo sa svim prednostima korišćenja ATA karneta, ali i ukažemo na probleme koji se mogu javiti u implementaciji ovog složenog sistema.

- **Poslovni forum privrednika Crne Gore i Turske – 11. februar**

Unapređenje privredne saradnje Crne Gore i Turske, s posebnim akcentom na mogućnosti većih ulaganja turskih investitora u realizaciju projekata koji se ovdje mogu

realizovati, bile su teme razgovora Crnogorsko-turskog poslovnog foruma, koji je uz učešće privrednika dvije zemlje održan 11. februara u Privrednoj komori.

Privredna komora Crne Gore ima izuzetno dobru saradnju sa Unijom privrednih komora Turske, kako na bilateralnom planu, ali i preko niza asocijacija privrednih komora Balkana, Mediterana i Evrope u koje su uključene. Ova saradnja rezultirala je i susretima delegacija ministarstava za ekonomski razvoj dvije zemlje, a intenzivirana je potpisivanjem Sporazuma o slobodnoj trgovini, koji su Crna Gora i Turska potpisale u novembru 2008. godine, istakao je, između ostalog, potpredsjednik PKCG Ivan Saveljić koji je predvodio crnogorsku privrednu delegaciju na ovom susretu.

Sa turske strane učestvovala je grupa poznatih biznismena ove zemlje, koji imaju svoje jake firme i u Evropi, a predvodio ih je predsjednik Tursko-crnogorskog poslovnog foruma Musa Serdar Čelebija koji je istakao interesovanje svojih kolega za ulaganja u Crnu Goru. On je pohvalio prethodnika turskih privrednika Nedžipa Doru, koji sa svojim „Gintašom“ već radi u Podgorici i kazao da je upravo ova poznata firma ne samo u Turskoj, već i u Evropi dobra preporuka turskim privrednicima da se u Crnu Goru isplati ulagati i da za to ima prostora. Uvjeren da će se saradnja intenzivirati, ne samo u oblasti trgovine i građevinarstva, već i u turizmu, putnoj infrastrukturi i drugim oblastima, on je predstavnicima Komore uručio kopiju prvog zvaničnog trgovinskog ugovora između Crne Gore i Turske, potpisanog na Cetinju prije ravno 100 godina i poželio da se saradnja intenzivira, a od toga kakve će informacije primati o zainteresovanosti crnogorske strane da se poveže sa potencijalnim investitorima.

Privrednicima iz Turske potom su prezentirani ekonomski potencijali Crne Gore, a u konkretnim razgovorima dvije strane razmijenjene su prve informacije o mogućnostima da se turski kapital nađe u realizaciji profitabilnih projekata. Kompanija „Čelebić“ predstavila je svoje kapacitete, a predstavnici turskih privrednika su izrazili spremnost da se sa svojim kolegama predstave na nekom od sajmova u Crnoj Gori i pozvali crnogorske privrednike da isto to urade u Turskoj, ili Njemačkoj gdje imaju svoje komore, jer u ovoj državi živi preko tri miliona Turaka.

Turski privrednici su posjetili Sajam turizma i turističku berzu u Budvi.

- **Forum na temu „Analiza stanja zaštite potrošača u oblasti finansijskih usluga” – 19. februar**

Forum na temu “Analiza stanja zaštite potrošača u oblasti finansijskih usluga” održan je u Privrednoj komori CG - Velika sala, 19. februara.

Cilj ovog Forumu je bio prezentacija Analize pripremljene od strane G-dina Primoža Vehara, eksperta TRIM MNE Projekta Evropske Unije. Analiza se odnosi na legislativu za zaštitu potrošača vezanu za potrošačke kredite u neregulisanom dijelu, prodaja finansijskih usluga na daljinu, reklamiranje i dr, a urađena je u saglasnosti sa obavezama iz Akcionog plana NPZP.

- **Prezentacija KTE – 26. februar**

Privredna komora Crne Gore je u saradnji sa Trgovačkom i ekonomskom kancelarijom pri Ambasadi Republike Bugarske u Crnoj Gori (KTE), organizovala prezentaciju na sledeće teme:

1. Misija i funkcija KTE R Bugarske u Crnoj Gori
2. Statistički podaci o bilateralnoj trgovini i mogućnosti za poboljšavanje robne razmjene
3. Bugarska – EU. Fondovi namijenjeni za ekonomiju

Prezentacija je održana 26. februara u velikoj sali Privredne komore Crne Gore. Na ovu temu izlaganje je imao g-din Daniel Dobrev rukovodilac Trgovačke i ekonomske kancelarije pri Ambasadi Republike Bugarske u Crnoj Gori.

Prezentaciji je prisustvovala Nj. E. Ambasador Republike Bugarske u Crnoj Gori, gospodja Maja Dobrega.

- **Seminar: „Upravljanje projektnim ciklusom i EU fondovi“ – 17-20 marta**

U organizaciji Privredne komore Crne Gore, 17-20 marta 2008. god., održan je seminar na temu „Upravljanje projektnim ciklusom i EU fondovi“ u okviru projekta „Mreža centara za razvoj i upravljanje projektima“, Eurochambres - Partners 2.

Ovo je bio prvi seminar koji se u PKCG organizuje u okviru projekta pod nazivom „Mreža centra za upravljanje projektima“. Projekat je finansiran od strane EUROCHAMBRES – Udruženja evropskih trgovinskih i industrijskih komora – čiji je PKCG član. U ovom projektu učestvuju i Privredna komora Češke Republike, Privredna komora Milana i Privredne komore, Crne Gore, Srbije i Makedonije.

EUROCHAMBERS - razrađuje projekat Partners II (Project of Assistance to Regional Trade and Networking for Economic Recovery and Stability) da bi:

- a) ojačali regionalnu privrednu saradnju na području zapadnog Balkana;
- b) prenijeli odgovarajuća tehnička i praktična znanja potrebna privredama zemalja koje teže pristupanju Evropskoj uniji.

Nedovoljni institucionalni kapaciteti u smislu broja i obučenosti zaposlenih u institucijama i privredi predstavljaju ograničenje za postizanje visokog kvaliteta procesa upravljanja projektima i izrade projektnih predloga.

Cilj projekta „Mreža centra za upravljanje projektima“, je unapređenje administrativnih kapaciteta u Crnoj Gori i pomenutim zemljama regiona i povećanja efikasnosti u domenu upravljanja projektima, radi efikasnijeg korišćenja i upravljanja sredstvima predpristupne pomoći EU i drugim programima razvojne pomoći namijenjenih Crnoj Gori.

Finansijska sredstva iz programa pomoći EU se isključivo dodeljuju za unaprijed isplanirane i razrađene programe/projekte na osnovu definisanih tenderskih procedura.

Povećanje broja realizovanih projekata domaćih institucija i kompanija pozitivno utiče na podizanje konkurentnosti crnogorske privrede.

Predavači na seminaru su bili eksperti iz Privredne komore Češke i Privredne komore Milana.

Polaznici su iskazali zainteresovanost za nastavak i intenziviranje saradnje na planu prikupljanja i promocije kvalitetnih i profitabilnih projekata.

Učesnici Okruglog stola su bili predstavnici institucija i privrede.

- **Okrugli sto: „Privredna saradnja u okviru potpisnica CEFTA 2006“ - 19. marta.**

U okviru aktivnosti CEFTA Foruma privrednih komora potpisnica sporazuma CEFTA 2006 i Međunarodnog sajma ishrane, u Budvi je 19. marta održan sastanak radne grupe za poljoprivredu, kojom je predsjedavala PKCG.

Nakon dvije godine od potpisivanja CEFTA 2006 sporazuma i godinu dana od primjene za sve potpisnice, predstavnici administracija i poslovni krugovi sumiraju rezultate. Utisci su različiti, kako po zemljama, tako i po sadržaju sagledavanja na koje se odnose komentari. Najčešće se analiza bazirala na realizovanoj robnoj razmjeni, odnosno rast ili pad realizovanog izvoza i uvoza i posebno njihov odnos, pri čemu je postignuti suficit u razmjeni bio osnov za saopštavanje pozitivnih rezultata, odnosno deficit kod pojedinih potpisnica je bio temelj za negativan stav. Osim ovih „mjerljivih“ efekata, komentari potpisnica mnogo manje su se zasnivali na analizi svojevrsne pripreme za šire integracije. Potvrda važnosti sagledavanja i ovog segmenta može se naći u uspješnosti puta za članstvo u EU zemalja koje su bile članice ranijeg CEFTA sporazuma, istakla je potpredsjednica PKCG Ljiljana Filipović.

Na sastanku sa privrednicima saopštene su netaarifne barijere koje stoje na putu uspješnosti privredne saradnje u regionu. Navedeno je da su to: uska grla na carinskim prelazima, komplikovana i skupa procedura kod protoka robe, problem priznavanja sertifikata o kvalitetu, kao i fitosanitarnih, sanitarnih i veterinarskih dokumenata, nepriznavanje tehničkih standarda, nelojalna konkurencija, dampinške cijene, primjena akciza, taksi i stimulacija. Kroz primjere pojedinih preduzeća (Plantaže, mljekare Nika, Srna i Lazine, zatim Niksen, Pirella, Crnagoracoop, Solana, Znožit, Paco Monte, Fabricis, Škorpion, Tažex....) posebno je naglašen problem nepriznavanja sertifikata i uzimanja uzoraka sa svaku isporuku i svako pakovanje, što izuzetno poskupljuje proizvod i usporava njegov promet. Za robu koja iz zemalja potpisnica Sporazuma dolaze u Crnu Goru, pristup je relaksiran tako da su te robe konkurentnije u odnosu na crnogorske proizvode koji se prodaju u regionu.

Takođe je saopšteno kao otvoreno pitanje primjene pravila o porijeklu sa dva aspekta: prvo, potpisnik sporazuma je UNMIK/ Kosovo i drugačije deklarisanje je političko pitanje koje bi u cilju uspješnosti privredne saradnje trebalo hitno rješenje i, drugo, navedeno je uslovi za dobijanje statusa domaćeg porijekla (EUR 1) za robu iz Crne Gore i drugih potpisnica sporazuma nijesu isti, što otežava domaćim proizvođačima uslove za nastup na regionalnom tržištu.

U vezi dalje liberalizacije trgovine sa Albanijom, Hrvatskom i Moldavijom, sa kojima u trgovini poljoprivrednim proizvodima postoje izvjesna ograničenja (kvote i carine), saopštena je potreba potpune liberalizacije u trgovini sa Albanijom i Moldavijom, dok za trgovinu sa Hrvatskom ograničenja treba preispitati i zadržati izvjesnu zaštitu za one proizvode koji su u Crnoj Gori od strateškog karaktera.

Na sastanku radne grupe za poljoprivredu CEFTA Foruma komora potpisnica sporazuma, u čijem radu su učestvovali predstavnici Ministarstva za ekonomski razvoj i Ministarstva Poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, analizirani su i rezultati ostvarene robne razmjene, iskorišćenost kvota, netaarifne barijere, sanitarne i fitosanitarne mjere, te zahtjevi za dalju liberalizaciju zemalja regiona čiji je rok 1.maj 2009. godine.

Jedna od tema sastanka je bila i program aktivnosti Crne Gore tokom predsjedavanja u ovoj godini. Saopšteno je da će zaključci sa sastanka svih radnih grupa (poljoprivreda, carine i porijeklo robe i netarifne barijere) u okviru komora potpisnica sporazuma biti blagovremeno dostavljeni državnim organima kako bi na taj način bili osnaženi stavovi privrede i poslužili kao osnova za svestrano sagledavanje. U okviru CEFTA nedjelje planirane za poslednju sedmicu oktobra ove godine, Privredna komora Crne Gore će biti organizator Foruma komora i susreta privrednika regiona.

- **Okrugli sto „Dobro iz Crne Gore“ – 20. mart**

U okviru programa zajedničkog učešća crnogorske privrede na Međunarodnim sajmovima, Privredna komora Crne Gore je organizovala informativni biro na MEĐUNARODNOM SAJMU ISHRANE koji se održao u periodu od 18. do 21. marta na Jadranskom sajmu u Budvi. Organizovan nastup pruža mogućnost privrednim društvima i malim proizvođačima da izlože uzorke i reklamni materijal i obavljaju poslovne razgovore sa potencijalnim partnerima.

U okviru ove sajamske manifestacije Privredna komora Crne Gore je organizovala dvije dodatne aktivnosti:

- „Privredna saradnja u okviru potpisnica CEFTA 2006“, 19. marta.
- „Dobro iz Crne Gore“- okrugli sto, 20. marta.

Okrugli sto „Dobro iz Crne Gore“ održan je 20. marta. Privredna komora Crne Gore, sa registrovanjem kolektivnog žiga “Dobro iz Crne Gore”, odnosno, sa kreiranjem i afirmacijom znaka za kvalitetan i prepoznatljiv crnogorski proizvod, - realizuje aktivnosti na promociji proizvoda i, iznad svega, podizanju svijesti da se kupovinom domaćih proizvoda postiže ukupan privredni rast. To je istovremeno put za unaprednje kvaliteta proizvoda i usluga, čime se postiže bolja spremnost za nastup na inostranom tržištu.

- **Seminar: „Specifični vertikalni ugovori između proizvođača i distributera – nelegalna ograničenja i grupna izuzeća” – 25. mart**

Seminar sa temom: “Specifični vertikalni ugovori između proizvođača i distributera – nelegalna ograničenja i grupna izuzeća”, održan je 25. marta, u prostorijama Privredne komore Crne Gore.

Cilj radionice je bio da razvije svijest u poslovnom okruženju o specifičnim aktivnostima na tržištu. Svrha radionice je bila da obezbijedi učesnicima informacije o glavnim elementima specifičnih vertikalnih ugovora između proizvođača i distributera tj. nelegalnim ograničenjima i grupnim izuzećima vezanim za iste.

Seminar su organizovali TRIM MNE projekat Evropske Unije, kojim upravlja Delegacija Evropske komisije u Crnoj Gori, u saradnji sa Privrednom komorom Crne Gore.

Seminar su vodili evropski eksperti sa praktičnim iskustvom u primjeni evropskog prava iz oblasti konkurencije:

- H. Peter Vennemann, Rukovodilac komponente – Konkurencija TRIM MNE Projekta,
- Harald Piltz, TRIM MNE ekspert

